

Kuva 1. Kantasilli, saatu Oulujoen Merikoskesta 20. 8. 1891. Valok. tohtori A. R. Helaakoski. Mittaviiva edustaa puolta metriä.

15. Suomessa saatu kantasilli (*Clupea alosa* L.)

Edellä esitettyä täpläsillillä ovat useat kalatutkijat katsoneet kantasillin eli alosan (*Clupea alosa* L.) alalajiksi. Mainitut kalalajit ovatkin läheisiä sukulaislajeja, mutta eroavat kuitenkin selvästi toisistaan. Täpläsillillä on mm. ensimmäisen kiduskaaren lisäkkeitä 40—60, kantasillillä 90—120. Perä-evän pituus on täpläsillillä viidennes, mutta kantasillillä sitä vastoin neljännes pään ja pyrstöntyven välisen ruumiinosan pituudesta. Myös lajien elintavoissa on sikäli eroitusta, että kantasilli on paljon suuremmassa määrässä kuin täpläsilli jokiin kutuansa suorittamaan nouseva kalalaji. Talouskalana on kantasilli niinkään huomattavasti täpläsillillä arvokkaampi. Asumalueittensa puolesta kantasilli on Atlantin rannikkokala Euroopan puolella.

Itämeressä kantasilli on suuri harvinaisuus. Ehrenbaumin mukaan (1936) on se vain kerran saatu Itämereen kuuluvulta vesialueelta Taalain joesta Ruotsissa v. 1864.

Se on kuitenkin saatu Itämeren alueelta toisenkin kerran, tällä kerralla Suomesta, lähemmin sanoen Raatin padosta Oulujoen Merikoskessa. Se on saatu jo neljä ja puoli vuosikymmentä sitten eli elokuun 20. päivänä 1891. Lehtori, tohtori A. R. Helaakoski on ottanut kalan talteen sekä liittänyt sen Oulun lyseon kokoelmiin. Lisäksi hän on ottanut siitä sen valokuvan, joka tässä julkaistaan. Valokuvaan otetun mitan perustalla voidaan määrätä, että tämä kantasilli oli 55.0 sm pitkä pyrstön pykäään ja 61.0 sm sen päitä yhdistävälle viivalle mitattuna.

Lehtori, tohtori A. A. Parvela on pyynnöstäni preparoinut toisen tämän kalan ensimmäisestä kiduskaaresta ja lähettänyt sen nähtäväkseni. Täällä on todettu, että lisäkkeiden lukumäärä tällä kiduskaarella on 116 (ks. kuvaa) ja että kala siis kieltämättä on kantasilli. Mistä tämä Oulujoen suukoskelle saapunut kantasilli oli kotoisin on tietämätöntä, mutta että se oli kaukaisille harhamatkoille joutunut, on ilmeistä. Lähinnä voidaan olettaa sen saapuneen Pohjanmeren rannikkovesiltä.

Kuva 2. Oulujoen Merikoskesta saadun kantasillin ensimmäisen kiduskaaren lisäkkeet (kiduslehdet peitetty). Luonn. koko.